ТЕХНИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ
5300 Габрово, ул. Х. Димитър, 4
www.tugab.bg
rector@tugab.bg
Тел.: 066 801144
Факс: 066 801155
066 801 511

Изх. № К-02-560/18.09.2025 г.

ДО

Г-Н РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Г-Н КРАСИМИР ВЪЛЧЕВ
МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

ПРОФ. Д-Р МИГЛЕНА ТЕМЕЛКОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

С Т А Н О В И Щ Е

на Технически университет – Габрово относно Проект на Постановление на Министерския съвет за изменение на Постановление № 226 от 2021 година за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на Списъка на изследователските висши училища

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА,
УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА НА РЕКТОРИТЕ НА ВИСШИТЕ УЧИЛИЩА В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,

Развитието на всяко висше училище като научноизследователско е важен и стратегически определящ етап. В тази връзка и в съответствие със Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година (дейност 10.2, мярка 10.2.6) показателите за определяне на изследователските висши училища следва да осигуряват обективност, равнопоставеност, конкурентност и възможност за трансформиране на един вид висше училище в друг при наличие на обществена необходимост и на необходимия човешки и материален ресурс.

Без да омаловажаваме важността на публикувания за публично обсъждане проект на Постановлението за изменение на Постановление № 226 от 2021 година за приемане на показатели за определяне на изследователските висши училища и условията и реда за актуализиране на Списъка на изследователските висши училища, считаме, че предложените изменения нарушават изискванията на Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021 – 2030 година:

- Необоснованото драстично увеличаване на броя на точките за включване в Списъка на изследователските висши училища от 1000 на 10 000, без да са нормирани спрямо броя преподаватели (мярка 10.2.1 на Стратегията), прави невъзможно достигането им от висши училища със среден или неголям мащаб, които притежават необходимия научноизследователски потенциал. Неотчитането на съотношението между стойностите на показателите и броя на академичния състав води до неравнопоставеност на висшите училища и дискриминация на тези със среден или неголям мащаб.
- Акцентирането върху абсолютния брой публикации, патенти и цитирания при определяне на показателите, без да се отчитат постиженията в практико-приложната наука и обществено-икономическото въздействие нарушава изискването за дефиниране на изследователски професионални направления, заложено в мярка 10.2.1 на Стратегията. Разработването на проекти, реализацията на научни продукти, технологичният трансфер, взаимодействието и съвместните разработки с фирми и организации за решаването на важни проблеми в областта на икономиката, образованието, селското стопанство, екологията, обществените процеси, човешките ресурси, сигурността, отбраната и здравето превръща едно висше училище в иновационно средище, способно да се развива и да генерира приходи. Отсъствието на показатели за оценка на приложната стойност и на икономическия ефект от разработените научни продукти не отговаря на Закона за насърчаване на научните изследвания (ДВ. бр.39 от 1 май 2024 г.).

Не можем да приемем и начина, по който се определя Показател П3 (брой независими цитирания в Scopus и Web of Science през оценявания период на научните публикации за четири годишен период, предхождащ годината на оценка), узаконяващ некоректното прилагане на методиката в действащото ПМС № 226 от 2021 година при оценяването на заявлението на Технически университет – Габрово за включване в Списъка на изследователските висши училища. При коректното спазване на методиката в действащото ПМС № 226 от 2021 година Технически университет – Габрово покрива изискването за не по-малко от 1000 точки за включване в Списъка на изследователските училища.

Броят на цитиранията съгласно представената методика реално се отчита за период от 2 – 3 години, тъй като периодът на публикуване и цитиране на една публикация от последната година на оценявания период е извън този оценяван период. По този начин не се отчита значимостта на публикациите на академичния състав на оценяването висше училище. Би следвало да се отчита броят на цитиранията в Scopus и Web of Science за период от минимум десет години на публикации на академичния състав независимо от годината на публикуването им.

Не е обоснована причината за промяна на правилата за формиране на междуведомствената комисия, която прави оценка на резултатите на висшите училища съгласно показателите по чл. 2, ал. 1 за четиригодишен период, предхождащ годината на оценката, като е изключена възможността за участие в нея на представител на Съвета на ректорите. Считаме, че в състава на Комисията задължително трябва да бъде включен представител на Съвета на ректорите, като институция, която съдейства за изграждането на стабилна и отворена университетска система, участва във формирането на държавната политика в областта на висшето образование и на научните изследвания, защитава общите интереси на висшите училища пред обществените и държавните институции и съдейства за разширяване на международното сътрудничество в системата на висшите училища, образованието, науката и иновациите. В тази връзка следва: да отпадне предложената ал. 2 в чл. 4 (т. 2 в § 3); да се съгласуват правилата за работа на Комисията със Съвета на ректорите преди утвърждаването им от Министъра на образованието и науката, като се измени съответно ал. 4 в чл. 4 (т. 3 в § 3).

В заключение считаме, че стремежът на всяко висше училище да бъде включено в групата на изследователските висши училища трябва да се насърчава и не приемаме аргументите на вносителите, че „…при постоянно повишаващите се стойности на повечето университети по текущите показатели, почти всичките 51 висши училища у нас постепенно ще покрият сегашните

критерии и ще придобият този статут. Това би обезценило статута, превръщайки го в чисто формална категория без разграничителната роля в системата на науката и висшето образование“.

В тази връзка предложеното десетократно завишаване на броя на точките (от 1000 т. на 10 000 т.) за включване в Списъка на изследователските висши училища следва да бъде преразгледано и при определяне на показателите в методиката да се отразяват обективно както броят на академичния състав, така и броят на студентите в научните направления на всяко висше училище.

Тежестта на коефициента на цитиране не трябва да е константна величина, а трябва да отчита влиянието и значимостта на цитируемостта на отделните научни области в базите данни Scopus и Web of Science. Задължително в методиката трябва да се включи показател, който да оценява научната и развойната дейност на висшето училище, за да придобие статут на изследователско.

В Проекта на Постановлението за изменение на Постановление № 226 от 2021 година трябва да се включат регламент за информиране на висшите училища за резултатите от работата на Комисията и възможност за становище от тяхна страна преди окончателното решение за включване или не в Списъка на изследователските висши училища.

С уважение,

ПРОФ. Д-Р ИНЖ. ИЛИЯ ЖЕЛЕЗАРОВ
Ректор на Технически университет – Габрово